

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Discursul de deschidere.

ținut la adunarea generală a „Asociațiunii” (Sibiu 30 Sept. v., 13 Oct. n.)
de președintele A. Bărseanu.

(Fine).

Și ce urmări favorabile ar avea un asemenea schimb, își poate închipui ori și cine. Publicul nostru s'ar deprinde a se ocupa cu acele probleme, emancipându-se din când în când din cercul strâmt al intereselor locale, ne-am mai premeni ideile, ne-am cunoaște mai bine unii pe alții și ne-am ști prețui reciproc, — cu un cuvânt: am aduce la îndeplinire acea „unire în cuget și în simțiri”, pe care o căntăm de atâta vreme, dar pe care n'am izbutit a o înfăptui pe deplin până acum.

Dar am putea lua și alte pilde, ca să dovedim această lipsă de legătură sufletească.

Iată, avem un număr destul de frumos de reuniuni de natură ditterită: de cântări, de meseriași, de învățători, de femei și una două de comercianți și agricole.

Oare între aceste reuniuni aflăm legăturile de lipsă pentru o purcedere unitară spre ajungerea scopului comun, pe care-l urmărim, — legături, pe care le observăm la însoțirile altor popoare?

Așa de pildă, de câteori se întrunesc corurile reuniunilor de cântări, ca să emuleze unele cu altele și astfel să se îndemne reciproc a face progrese tot mai mari în arta sublimă și însoțitoare a muzicii? Sau reuniunile noastre de meseriași se sprijinesc oare una pe alta, se interesează din destul de relațiile diferitelor centre cu meseriași români, căutând să îndrumeze tineretul la meseriile de cari avem mai mare trebuință? Sau iarăși, învățătorii nostri urmăresc cu destulă băgare de seamă lucrările colegilor lor din

alte reuninini, căutând să stabilească o unitate în activitatea lor atât de însemnată pentru viitorul poporului nostru?

Cât despre reuniunile de femei, tocmai în timpul din urmă se ventilează ideea, ca să se încerce o apropiere a lor, ceea ce ar promova în mod însemnat năzuințele filantropice și culturale.

Ce deosebire în privința acestora la noi și la popoarele cu cari locuim împreună, dar care au avut norocul a înainta mai mult în cultură!.. Să luăm de pildă pe conștientii nostri sași și să vedem, ce legături strânse sunt între numeroasele lor însoțiri de tot felul.

Cât de însuflețitoare sunt întrunirile societăților lor de gimnastică și cântări! Ce corespondență vie este între reuniunile lor de meseriași și de comercianți, și cum se înștiințează una pe alta de locurile libere la diferitele măestrii, și de trebuințele cari se simt într-o piață sau într'alta!.. Dar între învățătorii lor ce comunicare vie de idei și ce împărtășire generală la discutarea însemnatelor, dar de multe ori și complicatelor probleme școlare!.. Agricultorii lor de câteori se întrunesc, ca să discute chestiunile ce-i interesează!.. În sfârșit femeile lor, cu preotesele în frunte, de câte ori convin în adunări regionale sau chiar în congrese generale spre a se sfătui în privința creșterii tinerimii, a înaintării economiei casnice, a îngrijirii bolnavilor și a ajutorării celor lipsiți.

Am putea zice, că pe lângă unitatea de credință și pe lângă situația materială mai bună, rezultată în urma desvoltării istorice excepțional de favorabile, precum și în urma progresului în cultură, puterea acestui mic popor stă tocmai în legăturile sufletești dintre membrii săi.

Chiar și între tineretul poporului despre care e vorba, se cultivă

spiritul acesta de unitate sufletească. De câte ori gimnaziștii din diferite centre săsești se cercetează unii pe alții învățând a cunoaște pe lângă frumsețile țării, pe frații lor de același sânge și de aceeași limbă, cu cari mai târziu vor avea să lucreze împreună în viața publică.

Exemplul acesta, cel avem zilnic înaintea ochilor ar trebui să-l imităm mai mult ca până acum.

Să ne deprindem a ne simți membri ai aceleiași popor, să luăm parte la bucuriile și la suferințele obștești, să jertfim tot ce ne stă în putință pentru binele totalității, și astfel puterea noastră să stea în comunitatea noastră sufletească.

Și fiindcă a fost vorba de conferențele literare-științifice și de însemnările lor, mă gândesc, dacă n'ar fi cu putință să se facă și la noi aceea ce se obicinuește de un timp încoace la alte neamuri și ce a izbutit a face cu rezultat așa de strălucit neobositul apostol dela Văleni, care în câțiva ani de zile dintr'un orașel cunoscut mai înainte prin prunele sale și prințuica sa, a creat un centru cultural, cercetat de atâția tineri doritori de știință, ba chiar de vlăstare ale familiei regale din statul vecin, — înțeleg dacă n'ar fi cu putință să se întocmească și la noi niște cursuri de vară, sau — cum se mai numesc asemenea cursuri, — dacă n'am putea avea și noi o universitate populară? Condițiile pentru o astfel de instituție nu ne lipsesc. Intre profesorii noștri și între ceilalți intelectuali avem bărbați, cari se ocupă cu cercetări științifice și cari ar putea împărtăși și pe alții din comoara cunoștințelor lor. Cât pentru localitate potrivită pentru asemenea cursuri de vară, puține ținuturi vor fi așa de bogate ca Ardealul nostru și regiunile învecinate.

Iată, așa dară, o problemă cu care ar merita să ne ocupăm și asupra căreia atrag îndeosebi lua-

re a aminte a secțiilor noastre literare științifice.

Ce însemnătate ar avea pentru noi niște asemenea cursuri, este ușor de înțeles. Pe lângă înmulțirea cunoștințelor, ele ar contribui în mod însemnat la înfrățirea sufletească și la stabilirea legăturilor, de care am amintit mai înainte, și de care avem atâta trebuință.

Pe lângă legăturile intelectuale și morale însă, suntem dator, — dacă vom să asigurăm viitorul poporului nostru, — să stabilim între noi și cât se poate de multe legături materiale, știut fiind, că bunăstarea materială este o condiție neapărată a progresului cultural.

Aceasta o vom putea face, dacă vom stărui din toate puterile pentru înfăptuirea unei organizări cât mai complete financiare și economice între toate păturile poporului nostru. Avem, ce e drept, în privința aceasta un început destul de frumos în băncile noastre; este vorba acum, ca lucrarea începută să o ducem mai departe, căutând formele potrivite, în cari întreg poporul nostru, și în prima linie țărănimea noastră, care formează temelia neamului nostru întreg, să-și vadă ocrotite interesele sale materiale, deprinzându-se cu spiritul de cruțare, ajutându-se reciproc în cazuri de lipsă, purtând o economie mai rațională, valorându-și mai bine produsele sale agricole, folosindu-și mai bine munca sa, părăsind deprinderile păgubitoare, și peste tot ținând la o viață mai bună și mai deamănă de fința ome-nească.

Îndeosebi în ce privește organizarea economică a țărânimii noastre, avem un îndemn cât se poate de prețios din partea celui bărbat, pe care pare-că însași prevedința l-a trimis în ajutorul poporului nostru, și care cuprinde în inima sa în adevăr nobilă interesele neamului nostru întreg: „dela Nistru pân' la Tisa”, cum zice poetul... din par-

FOIȘOARĂ.

Scrisori.

IV.

Amice!

Cu permisiunea ta reproduc scrisoarea ce mi-ai adresat cu data a. c.

„Ideea ce ai sulevat — zici tu — este o idee fericită. Fără întruparea acesteia mi se par zadarnice toate eforturile noastre culturale, economice și politice. Un popor cercetat de boale, un popor pipernicit nu poate înainta în cultură, în avuția națională va da și mai mult înapoi, iar în politică va rămânea tot o cantitate neglijabilă. Da, da, vom rămânea tot un fel de Kanonenfutter, dacă nu ne vom cuminti cu o zi mai înainte.

„Pe mine, — o știi bine, nu mă mulțamește de loc felul cum se lucră la noi. Nu e sistem în lucrarea noastră. Ori-cui îi vine o idee, caută să o realizeze. Nu se mai cugetă, că oare zala cea nouă potrivește-se ori nu la lant? Nu cercetează, că poporul nostru vrea ori nu pregătit și în urmare primitor voies al ideii nouă? Vrei exemple? Dar, le știi, la ce să le mai înșir.

„Astfel se explică, că la noi nici o idee, nici un plan nu se execută până la sfârșit. Am vrea toate să le facem de-odată.

Dar nu se poate. Ce au făcut alte neamuri în sute de ani, nu putem noi face în o jumătate de veac. Ne vom apropia de ele, poate le vom și ajunge, dar numai lucrând sistematic, continuu.”

„Și-apoi unde mai pui a pizmei răutate? Ca la noi la nime. Multe lucruri bune se sfârșesc rău din pricina răutății oamenilor.”

„Caritatea publică, inițiată și organizată așa cum mi-ai comunicat-o prin scrisorile tale, va aduce o îndreptare și în această privință. Ne va apropia mai mult pe unul de altul, ne va face mai încrezători, ne va învăța să ne iertăm greșelile, va stărpi din noi ispita pizmei și a răutății, cu un cuvânt va promova puternic unitatea noastră națională — atât de mult dorită de toți aleșii neamului. Căci, să mă crezi, unitatea aceasta morală este unica bază, pe care se poate clădi o unitate culturală, etc.”

„Compatrioții noștri, pe cari așa de bucurios îi amintești și mi-i dai ca exemplu, au organizat caritatea publică în câțiva ani. Și noi vom putea o face în cel mai scurt timp.”

„Caritatea publică nu reclamă o organizație nouă; ea — cum ai spus — trebuie să se promoveze organizației bisericești.”

„Românii vor să treacă de la o stare de consistență publică, fiecare independent, să se pună pe lucru și vor face ispravă bună.”

„Caritatea publică, așa cum ai planuit-o, nu reclamă apeluri și colecte. Fiecare co-

mună bisericească își va purta singură toate necesitățile. Parohienii cu dare de mână în cazuri de epidemii, de boale grave, la glăsură preotului vredni vor da bucuria din prisosul lor. Nu va fi nevoie a se face apel la vecini.”

„Îmbrățișând ideea carității publice preotul român va deveni iarăși „părintele” parohienilor săi.”

Sibiu, în August 1912, Dr. Beu.

Monografia școlii elementare populare gr. ort. rom. din Măgoaja

de Gavril Hango, presbiter.

(Urmare).

„Din cei 3 frați mai mari ai moșului: Vasile se făcu popă unit în Batin și Sz. Nyires, Ioan (Iovan) fu eliminat din școală și se făcu turnător de olopote în Alba-Iulia, de unde fugi în Banat și de acolo în Sârbie, unde se căsătorii și deveni turnător de olopote și de tunuri pe sarma deopotului Karagheorge. (Ușis în 1817. Nota aut.) Maerea lui Iovan dar fu sârboaică și el petrecu în Sârbia până eși din grația lui Karagheorge, atunci se retrase în Banat, de unde la 1836 veni în Ardeal la moșul în Reteag și cu el dimpreună în Măgoaja, ea să capete copii de diplome pentru fiii săi Ștefan, George și Petre. Moșu zicea la cel din Banat: Ionică clo-

potarul, la George Gyaraș, la Vasile-popa Vasile.

„Când fui la Măgoaja, de concurs sem să fiu acolo dascăl, am întrebat pe bocotani de mai trăește cineva din familia Bota, care a testat averea la școală, ei mi-au arătat pe unul sărac răzimat pe o botă, spunându-mi în mod batjocoritor: „ăste-i un botean! M'am disgustat de în-gâmfierea lor. De mi da mâna, mergeam la verii mei în Banat să iau copie de pe diplomă; o are Petre Bota, mare proprietar în Clasova — de mai trăește, ori nepotul său George, preot în Panclova; ci nu putai face spese pentru un lucru așa de puțin.”

Aceasta este dar legătura de rudenie între fondatorul George Bota și scriitorul Ioan Pop Reteganul. În urma acestor împărtășiri de I. P. R. am căutat: nu cumva Iie moșal și Dumitru tatăl lui I. P. R. sunt identici ori rudenile pretinse din Măgoaja Petru și Iie Pop și fial acestuia Dumitru și Vasile Bota și prunoi săi Ana și Vasile, indicați în ordinul fer. arhiepiscop și mitropolit Andrei Baron de Șaguna din 28 Februarie 1865 nr. 103?

Dar n'am putut constata. Atât știa însă pozitiv, că rudenii: din Măgoaja, (Bota Vasile) oari au umblat și pe la Sibiu în afacerea aceasta, n'au căpătat nimic din lăsamântal fondatorului.

În epistola aceasta amintește I. P. R., că și el a concurat oare când la postul

tea marelui binefacător, întreit de mare în modestia sa, care este dl Vasile de Stroescu.

Nu numai prin darurile sale în adevăr princiar și-a câștigat acest mare bărbat un titlu de recunoștință vecinică a poporului nostru, ci tot așa de mult a căutat să ne stea în ajutor prin sfaturile sale binevoitoare, îndemnându-ne să ne interesăm de aproape de păturile largi ale poporului nostru, să le ușurăm greul vieții organizându-le economicește, să le ridicăm la o viață mai conștientă și mai neatârnată, să învățăm pe țărani noștri a fi „oameni de sine știutori și stătători” și să nu-i lăsăm a ajunge „cerșitori”.

Problema aceasta este poate cea mai însemnată, care bate la porțile instituțiilor noastre și în deobște ale tuturor factorilor chemați să îngrijască de înaintarea poporului, din care facem parte, și dela deslegarea înțeleaptă și nimerită a ei atârână de bunăsimă o parte însemnată a viitorului nostru.

Recunosc că rezolvirea unei asemenea probleme pretinde multă chibzuință, multă precauțiune, și mai ales mult devotament; din fața ei însă nu ne putem ascunde, dacă nu voim a lua asupra noastră o grea răspundere pentru viitor.

Am însă prea multă încredere în iubirea de neam a conducătorilor noștri ca să mă îndoiesc, că nu vor pregeta a-și da toate silințele pentru deslegarea norocoasă a acestei însemnate chestiuni și pentru desăvârșirea legăturilor sufletești și materiale ale poporului nostru în timpul cel mai apropiat.

În nădejdea că fiecare din membrii instituției noastre va contribui la desfacerea problemelor pe cari mi-am luat libertatea a le atinge, vă invit și pășim la lucrările, pentru cari s'a chemat această adunare generală.

Congresul național-bisericesc.

Sedința a treia.

S'a ținut Mercuri în 3/16 Octomvrie, la orele 4 d. a. în sala mare a casei comitatense.

President I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, notar de sedință protopresbiterul Mihail Lucuța.

Notariul Dr. Cornel Cornean citește procesul verbal al sedinței premergătoare. Se autentică.

Notariul general Mateiu Voileanu prezintă mai multe rapoarte de ale consistoriului mitropolitan, cari se predau comisiunilor competente.

Ca privire la cererea consistoriului dela Oradea mare, de a i se da în administrare partea cuvenită din fondurile e-

de învățător din Măgoaja. Așa e. Aceasta s'a întâmplat în anul 1881, precum se vede din suplica lui concursuală afătoare în arhiva protopresbiterului Dej la nr. 276—1881; dar cu toată înrădăria lui cu fondatorul, n'a putut fi luat între concursenți, fiind el de confesiune gr. cat., iar școala confesională gr. ort. rom. În suplica aceasta zice, că: „școala numită e susținută mare parte din fundațiunea închinului meu de fericită memorie George Botta”.

Ca contribuie la biografia regretatului Ioan Pop Reteganul află cu cele a reproduce aci următoarele date din suplica aceasta: Avea atestat de calificățiune învățătorască dela preparandia de stat din Deva din anul 1873; până în 1881 a funcționat ca învățător: în Oradea din 13 Martie până în 1 Nov. 1873, când a fost dus la miliție; apoi în Vâlcelele-rele din 15 Martie până în 20 Iunie 1875; în Barumare din 20 Febr. până în 31 Aug. 1878; în Lișa (Făgăraș), ca învățător dir. în anul școl. 1878/9 și în Bontarul-super. și inf. în anul școl. 1879/80.

Păr. Ionea din Reteag imi comunică într-o epistolă din 9 Iuliu a. o. (1912), că Ioan Pop Reteganul s'a născut în Reteag la 10 Iunie 1853, unde a și murit, după anunțul funebru, la 3 Aprilie n. 1905, fiind căsătorit în anul 1887 cu Luiza Bejan, rămânând după el soție-sa, apoi o fiică cu numele Eugenia și o soră cu numele Elena

piscopilor noie, ca sunt a se înființa, deputatul Emanuel Ungurianu face propunerea, ca congresul să aleagă o comisiune specială, care din temelii să se ocupe cu chestia și să facă propunere congresului.

Propunerea se primește și comisiunea specială se compune astfel: din Arhidieceză P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și mirenii P. Cosma și Vasile Al-mășan, din dieceza Aradului P. C. Sa, Arhimandritul Augustin Hamsea și mirenii Emanuel Ungurianu și Antoniu de Moșonyi, din dieceza Caransebeșului protopresbiterul Dr. George Popoviciu și mirenii Dr. George Dobrin și Dr. Petru Corneanu.

Concediu cer deputații: Adrian Porvici-Deșeanu, Patriciu Dragalina și Petru Truția. Concediul cerut se acordă.

Se intră în ordinea de zi. Comisiunea verificătoare, constituită sub presidenția protopresbiterului Andrei Ghidiu, raportează prin dep. Dr. G. Popa, că protestul intrat în contra alegerii de deputat mirean din cercul electoral al Boroșineului s'a aflat de neintemeiat, deci comisiunea propune verificarea deputatului ales: Dr. Teodor Burdan. Se verifică.

Aceiași comisiune propune verificarea deputatului Octavian Goga, ales în cercul Târnavei, după ce protestul dat în contra alegerii a fost retras.

Se verifică.

Se verifică, la propunerea comisiunii, și deputatul din cler Nicolae Borzea, ales în cercul electoral al Făgărașului, fiind neintemeiat protestul dat în contra alegerii sale.

Aceiași raportor propune verificarea deputatului mirean Patriciu Dragalina, ales în cercul electoral Ohababistre, al cărui mandat a fost d'finitat din oficiu. Congresul îl verifică.

La propunerea aceluiași raportor congresul verifică pe deputații Dr. Ioan Marghita, ales în cercul mirenesco al Geoagiuului, și pe deputații din cler Ioan Pepa și Gerasim Sărb, după ce ulterior și-au prezentat credenționalele, aflate în perfectă regulă.

În numele aceluiași comisiuni raportează deputatul Dr. Ioan Șenchea, că deputatul Dr. Petru Corneanu, ales în cercul mirenesco al Vălsboului, și-a prezentat credenționalele, comisia l-a aflat în regulă, deci propune verificarea. Se verifică.

Aceiași raportor propune verificarea mandatului deputatului din cler Augustin Ghilezan, pe motivul, că protestul înaintat în contra alegerii nu e întemeiat. Se verifică.

Se verifică, la propunerea aceluiași raportor, și mandatul deputatului Dr. Ștefan Petroviciu, ales în cercul mirenesco Sătul-nov, — cu toate că alesul nu și-a prezentat credenționalele — după ce din actele de alegere reiese clar, că dânsul a fost ales, iar protest în contra alegerii nu s'a înaintat.

În urmă se mai verifică, tot la propunerea raportorului Dr. Ioan Șenchea, mandatul deputatului mirenesco Constantin Pepa, ales în cercul Domania, și al deputatului mirenesco Dr. Cornel Cornean, ales în cercul Bocșa-montană, după ce protestele date în contra acestor alegeri nu au fost aflate de întemeiate.

Se prezintă cererea deputatului Dr. Ștefan Petroviciu de a i se acorda concediu pe întreaga sesiune. Concediul cerut se acordă.

Urmază raportul comisiunii organizatoare. S'a constituit astfel: President P.

măr. Petru Anca. În epistola aceasta ni se mai spune, după autobiografia rămasă după I. P. R., că tatăl acestuia, Dumitru a primit din lăsamântul fericitului fondator George Botta cam 1000 fl., fără de cari abia l-ar fi putut purta la școală, și că fondatorul George Botta a ajutat și pe alte rudeni, ca să-și poată purta copiii la școală. Tot în epistola aceasta ni se mai spune după datele matriculare, că moșul său Ilie Pop (emigrat din Măgoaja în Reteag și fratele după mamă al fondatorului George Botta) a murit în Reteag la 13 Aug. în etate de 70 ani, fiind căsătorit cu Irina Măluțan, repausată la 11 Apr. 1837 în etate de 97 ani. Iar tatăl său Dumitru Pop a repausat în 29 Ianuarie 1889 în etate de 66 ani, fiind căsătorit în 8 Febr. 1848 cu Marina Szabados din Bața, născ. în 20 Iuliu 1830 și repausată în 12 Ianuarie 1911.

În fine păr. George Murășan din Baton imi comunică într-o epistolă din 14 Iuliu a. o. (1912), că preotul Vasile Botta din Baton, frate bun cu fondatorul George Botta a repausat în Baton la 5 Maiu 1861 în etate de 85 ani, rămânând după el trei prunci: Vasile, Anica și Marișco, despre cari nu se știe nimic ce s'au ales din ei.

(Va urma.)

C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopesc, raportor P. C. Sa Arhimandritul Augustin Hamsea.

Raportorul propune, ca raportul general al consistoriului mitropolitan, ca senat plenar, fiind tipărit și împărțit între deputații congresuali, să fie considerat de cetit și să se iasă de la bază la desbaterea specială.

Se primește și se intră în desbaterea pe articole.

La punctul prim din raport, în care se înșiră demersurile făcute pentru a se obține luarea la cunoștință din parte prefinală a convocării congresului național bisericesc, — comisiunea propune luarea la cunoștință a pașilor întreprinși și îndrumarea consistoriului mitropolitan, să apere și în viitor punctul de vedere și drepturile autonome ale bisericii noastre.

Se primește.

Punctul al doilea din raport, în care se face comunicare despre ridicarea înalt-preasfințitului Down Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu la demnitatea de consilier intim al Majestății Sale, congresul, la propunerea comisiunii, îl ia cu plăcere la cunoștință.

(Escelenței Sale Mitropolitului i se fac ovățiuni).

Comunicarea din punctul 6 al raportului, cu privire la demersurile făcute din partea consistoriului mitropolitan, pentru ca împărțirea ajutorului de stat acordat bisericilor să nu se facă din partea guvernului cu înconjurarea autorității bisericicești, de dreptul la persoane, și la intențiunea de a interveni în înaltul guvern cu o nouă reprezentățiune în chestia aceasta, prin o deputațiune compusă din înaltul Episcop și patru mirenii: congresul, la propunerea comisiunii, o ia cu aprobare la cunoștință, ascultând întâi părerile deputaților Lazăr Titeanu, Dr. Ilarion Pușcariu, P. Cosma, Dr. V. Branișco, apoi ale Escelenței Sale, Mitropolitului Ioan, și ale Preasfințitului Episcop Ioan, exprimate pe larg în chestia aceasta.

La punctul 7 din raportul consistoriului mitropolitan, în care se vorbește despre ameliorarea și regularea dotației preoților, comisiunea face propunerea următoare:

Congresul ia act cu aprobare despre stăruința și demersurile luate de consistoriul mitropolitan pentru ameliorarea dotației preoției din mitropolie, invitându-l totodată a continua cu stăruințele sale spre a da acestei chestiuni o soluțiune mulțumitoare, și anume, atât intervenind la înaltul guvern pentru ameliorarea întregii dotației preoției noastre, în măsura și proporțiunea în care vor fi împărțite preoții celorlalte biserici din patrie, cât și prin îngrijirea de a se lua măsurile de lipsă pentru înființarea și sporirea fondurilor bisericicești în parohii, și prin zidirea de case parohiale, unde se ivesc trebuințe.

Propunerea se primește fără discuție.

Ca privire la comunicarea făcută în raport despre locurile vacante în consistoriul mitropolitan, comisiunea propune, ca alegerile să se facă pe baza ordinii zlei la timpul seu, fiind a se alege în senatul școlar doi membri din cler și patru mirenii, în cel episcopesc asemenea doi membri din cler și patru mirenii.

Urmază raportul comisiunii bisericicești. S'a constituit astfel: President P. C. Sa, Arhimandritul Vasile Mangra, raportor Dr. Nestor Oprean.

Raportorul propune, ca raportul consistoriului mitropolitan, ca senat bisericesc, fiind tipărit și împărțit între deputați, să fie considerat de cetit și să se iasă de la bază pentru discuția specială.

Primindu-se propunerea se intră în desbaterea specială.

La punctul 3, în care e vorba de o comisiune, încredințată cu compunerea unui formular și a unei instrucțiuni, pentru sevășirea conscripției parohiale, comisiunea propune, ca consistoriul mitropolitan să fie îndrumat să grăiască, ca comisiunea să-și termine lucrarea. Dă explicații P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp, ca president al comisiunii, și vorbește și P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, iar congresul primește propunerea.

Comisiunea propune apoi, ca consistoriul mitropolitan să fie îndrumat să pună mai mare îngrijire pe compunerea rapoartelor sale generale către congres.

Discuția asupra propunerii se amână pe sedința următoare, care se anunță pe J i, la orele 10 diminește. Sedința se ridică la orele 6 sare.

Sedința a patra

S'a ținut Joi, 4/17 Octomvrie, în sala mare a casei comitatense. Președeză I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu. Notar de sedință edl Dr. George Adam.

Notarul Mihail Lucuța citește procesul verbal al sedinței premergătoare. S'a

autentică cu modificările propuse de deputatul Nicolae Zigre și de deputatul Dr. V. Branișco.

Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, face comunicarea, că Sâmbătă, în 6/19 Octomvrie, se va celebra parastas pentru odihna sufletului fericitului Arhiepiscop și Mitropolit Miron Romanul, la orele 9 dimineța, în catedrala din Sibiu. Invită congresul la acest act de pietate.

Deputatul congresual Dr. Pahone face propunerea, că după ce taxa de 40 coroane stabilită pentru recursurile intrate la mitropolie, e îngreunătoare pentru recurenți, — congresul să bieveiască a o sistă.

Înaltul presidiu consultă congresul, dacă sprijinește propunerea? Constatându-se sprijinirea, propunerea se predă comisiunii organizatoare.

Deputatul Aurel Pap, după o lungă motivare propune luarea de măsuri energice pentru împiedicarea lăptirii baptismului și a nazarenismului, trimițându-se prin părțile amenințate ale mitropoliei misiunari speciali, cu misiunea de a întoarce la calea bună pe cei rătăciți.

Constatându-se, că propunerea e sprijinită, se predă comisiunii bisericicești.

Se intră în ordinea de zi. Raportorul comisiunii bisericicești, Dr. Nestor Oprean, citește de nou propunerea principiară, asupra căreia discuția a fost întreruptă în sedința premergătoare.

Deputatul Nicolae Zigre, pe baza regulamentului, propune respingerea acestei propuneri, care nu ar cădea în competența congresului.

Deputatul I. A. de Preda motivează necesitatea votării propunerii și înșiră unele din manșetile raportului general, ca senat bisericesc, către congres.

Deputatul N. Borzea cere, ca deodată cu convocarea la congres deputații congresuali să primească și rapoartele tipărite, — spre a le putea studia.

Escelența Sa, Mitropolitul Ioan Mețianu, dă lămurirea, că aceasta e curată imposibilitate, fiindcă congresul se convoacă cu săptămâni mai înainte de întrunire, iar rapoartele se pot compune abia în zilele ultime înainte de întrunirea congresului.

Deputatul Vasile Dămian primește propunerea comisiunii, dar cu o mică modificare.

P. C. Sa Protosinelul Roman R. Ciorogariu spune, că în raport ar trebui să se pună în viitor mai mult temelii pe viața internă bisericicească, pe viața religioasă a credincioșilor, ca congresul să poată lua, dacă va fi de lipsă, măsuri pentru întărirea vieții religioase a credincioșilor. La aceasta s'a gândit comisiunea, când a făcut propunerea.

Propunerea comisiunii se primește, nemodificată.

Comisiunea verificătoare raportează prin raportorul Dr. Ioan Șenchea asupra alegerii deputatului mirean Aurel Petroviciu, atacată prin protest. Comisiunea propune respingerea protestului, ca neintemeiat, și verificarea deputatului Aurel Petroviciu, ales în cercul Aradului.

Se verifică.

Urmază comisiunea școlară. S'a constituit astfel: President P. C. Sa, Protosinelul Roman R. Ciorogariu, raportor Lazăr Titeanu.

Raportorul face o expunere amănunțită a situației în care se află școlile confesionale ale bisericii noastre din mitropolie. Laudă zbul de jertfă al credincioșilor pentru școala confesională română. Propune apoi, ca raportul general al consistoriului mitropolitan, ca senat școlar, fiind tipărit și împărțit între deputați, să se considere de cetit și să se iasă de la bază la desbaterea specială.

Se primește. Intrându-se în desbaterea specială, comisiunea face propunerile următoare:

a) Raportul consistoriului mitropolitan, referitor la numărul școalelor confesionale din mitropolie și la susținerea lor, să se iasă la cunoștință.

b) Consistoriul mitropolitan să se îndrume a stărua, ca în toate comunele bisericicești din mitropolie să fie salvate și asigurare prin zidiri și asigurarea competențelor învățător și școlile confesionale.

c) Consistoriul mitropolitan să fie îndrumat, ca acolo, unde nu se află edl fii corespunzătoare școlare, ori nu e acoperit salariul legal, ori lipsește învățătorul calificat, să se delatureze aceste pedee, iar până la redeschiderea școlilor, preoții să fie îndatorați a griji în mod intensiv de educația religioasă-morală a tineretului școlar.

d) Se grăiască consistoriul mitropolitan, ca cat hestia cu elevi dela școle cari nu sunt ale bisericii noastre, să fie cât se poate mai intensivă.

e) Consistoriul mitropolitan să grăiască de o succesiune suficientă de în-

vătători buni, cu calificificație cerută, luând măsuri, ca elericii să se califice și pentru cariera învățătorescă.

Se naște discuție. Deputatul *Vasile Damian* constată, că din raportul consistoriului mitropolitan lipsește datele referitoare la școalele medii, teologii și pedagogii. Cere, ca în viitor să fie trecute și acestea în raport. Își expune părerea și asupra propunerilor comisiei școlare.

Excellența Sa, Mitropolitul *Ioan Mețianu*, dă lămuriri și rectifică unele afirmări ale antevorbitorului.

Vorbește deputatul *Nicolae Ivan* răspunzând la unele afirmări ale deputatului *Damian*. Primește propunerile comisiei școlare.

Deputatul Dr. *Vasile Saftu* dorește, ca vorbitorii să se țină strict de obiect, și să nu facă deviere dela obiect.

Deputatul *Nicolae Borzea* constată, că în raportul consistoriului mitropolitan nu se face pomenire de elevii de a școalele de meserii.

Excellența Sa Mitropolitul *Ioan Mețianu* dă explicația, că congresul are să se ocupe numai cu școalele proprii ale bisericilor noastre. Asemenea dă explicații și cu privire la completarea gimnasiului din Brad, despre care s'a făcut vorbă în cursul discuției.

Propunerile comisiei școlare se primesc, după ce la punctul ultim s'a mai vorbit P. C. Sa, Arhimandritul Dr. *Ilarion Pușcariu*, făcând constatarea, că astăzi lipsa de învățători nu e tocmai așa de mare cum se crede. În privința aceasta stăm mai bine ca mai înainte. Uade sunt școlare bine stabilite și bine asigurate, nu e lipsă de învățători; dar nu se duce nime ca învățător acolo, unde nu i este asigurat salariul. Deci aici se cere îndreptare.

În chestie personală mai vorbește deputatul *Vasile Damian*, iar deputatul Dr. *George Dobrin* crede, că lipsa de învățători provine mai ales din școlile cele multe, la care sunt epuși învățătorii, și din lipsa de apărare a învățătorilor din partea organelor bisericii noastre. Ar dori, ca acestei împrejurări să i se dea expresiune undeva în referada comisiei școlare. Propunere însă nu face.

Comisiunea școlară mai are unele propuneri, referitoare la demersurile făcute din partea consistoriului mitropolitan cu privire la mersul normal al învățământului, dar discuția asupra acestora să emănă pe ședința următoare, care se anunță pe Vineri, la orele 9 dimineața.

Ședința se închide la orele 12 și jumătate.

Conferențele învățătoresci.

Convocare.

În conformitate cu ordinul consistorial Nr. 10093 școl. 1912 convoacă pe învățătorii școalelor gr. or. române din protopopiatele *Făgărașului* și *Agnitei* la conferința învățătorescă anuală, care se va ține în zilele de 26 și 27 Octombrie v. (8 și 9 Noiembrie n.) în localul școlii gr. or. române din *Cincul mare*.

Conferința va avea următorul program:

1. Invocarea Duhului sfânt.
2. Discurs de deschidere.
3. Învățământul intuitiv, de Bucur Capătă (Șona).
4. Metodica scrisului, de Filon Flacus (Șona nouă).
5. Cetirea română în cl. I—VI, de Viserion Bica (Volvodenii mari).
6. Cartea de cetire, de Ermil Roșală (Cuciulată).
7. Gramatica română, de Gheorghe Banda (Fofelde).
8. Exercițiile de stil și compunere în cl. I—IV, de Ioan Șrban (Proștea).
9. Poezia în școala primară, de Octavian Sumea (Marpod).
10. Literatura în școala primară, de Macedon Turcu (Iacobeni).
11. Legende și tradiții populare în școala primară, de Emenul Suciu (Măgărei).
12. Raportul dintre limba română și maghiară în școalele noastre primare, de Ioan Paicu (Calbor).
13. Starea învățământului în protopopia Făgărașului, de Treian Păcală (Galați).
14. Starea învățământului în protopopia Agnitei, de Iancu Dragoș (Chirpăr).
15. Mișcarea pedagogică literară mai nouă, de Ioan Buzlogan (Făgăraș).
16. Patronele școlare, de Mateiu Chiulea (Ber. vol. noi).
17. Dare de seamă despre bibliotecile pedagogice tractuale, de bibliotecarii și casierii respective.
18. Propuneri.

Învățătorii înscriși cu lucrări teoretice și lecții practice își vor înainta temele resp. schița lecției d-lui *Ioan Paicu* învățător în Calbor, (Kábor u. p. Nagy Sink), conform îndrumărilor particulare date fiecăruia la timpul său, cel mult până în 13 Octombrie v. 1912.

Brașov, în 25 Septembrie 1912.

Nicolae Sulica
com. consistorial.

NOUTĂȚI.

Dar nou. Ilustrul domn *Vasile de Stroescu* a trimis câte 1000 de coroane la Arad și Caransebeș, pentru trebuințele elevilor din secțiunile pedagogice de acolo.

Nouă delegațiuni. Se vestește, că noua sesiune a delegațiunilor va fi convocată pe 15 Noiembrie la Budapesta. Zi-arul *Pester Lloyd* scrie, că din acest prilej Majestatea Sa monarhul nostru va petrece mai mult timp în capitala țării.

Viriliștii români ai comitatului Sibiu pe anul 1913 sunt următorii: Esc. Sa mitropolitul *Ioan Mețianu* 4728 cor. Part. Cosma, directorul „Albine” 3086 cor. Dr. Octavian Russu, avocat 1868 cor. George Imbăruș, inginer 1777 cor. Samuil Gălgolea, fabricant 1428 cor. Dr. Iie Beu, medic (Sibiu) 1306 cor. Dumitru Benciu, farmacist (Săliște) 1212 cor. Nicolae Vidrișchin, econom (Rășinari) 1182 cor. Ioan de Prede, avocat (Sibiu) 1175 cor. Dr. Vasile Prede, avocat (Sibiu) 1088 cor. Petru Comșă, comerciant (Săliște) 1050 cor. Alexandru Lebu, privatier (Sibiu) 941 cor. Dr. Ilie Iancu, medic (Sibiu) 920 cor. Ioan B. Boiu, paroh ort. (Sibiu) 858 cor. Dr. Nic. Comșă, medic (Săliște) 780 cor. Dr. Eusebiu R. Roșca, director semin. (Sibiu) 756 cor. Dr. Atanasie Marienescu, jude de tablă l. p. 754 cor. Ioan Mălai hotelier (Sibiu) 708 cor. și Dr. Ioan Eekes, medic cercuș (Sebeș) 632 cor.

Foale nouă. Primul din Șimleu primul număr al ziarului *Gazeta învățătorilor*, organ didactic și politic al învățătorilor români din Ungaria. Apare în fiecare săptămână. Redactor responsabil: *Ioan P. Lazar*, secretar de redacție *Simeon Oros*. Abonamentul 12 cor. pe an, 6 cor. pe 1/2 de an.

Caz de moarte. Canonicele *Augustin Lauran* din Oradea-mare a decedat Mercuri noaptea.

Dela universitatea din Budapesta. Cu ziua de 15 Octombrie s'au terminat toate înscrierile la universitatea din capitală. Sunt înscriși pe anul școlar 1912/13 aproape opt mii de studenți. Dintre aceștia 3000 la facultatea juridică, tot cam stăția la cea de medicină, iar restul la teologie, filozofie și farmacie.

Aparate de sburdat în războiul din Balcani. Turca, care de vreo șase luni s'a organizat aproape de Constantinopol un aerodrom militar, are până acum douăzeci de piloți tureci. Acești ofițeri vor putea să plece pe câmpul de război, îndată ce vor sosi aparatele comandate din Franța. Turecii vor avea 30 de monoplane în timpul cel mai scurt. Între statele balcanice numai Bulgaria mai are aeroplane, care în cea mai mare parte sunt ecrăș fabricate franceze, cu deosebire biplane. Baloane dirigeabile, care în unele puncte sunt superioare aeroplanelor, nu se află în folosire la nici unul din statele purtătoare de război.

Jubileul revoluției. Serbarea națională, în amintirea revoluției, s'a ținut în Peking cu mare însuflețire. La festivitățile, împreunate cu paradă militară, și la recepțiunile președintelui republicii Chineze, au fost admiși și numeroși străini.

Conferențele unui sociolog. Cunoscutul profesor dela școala superioară de comerț a Berlinului, *Werner Sombart*, a ținut în Budapesta Sămbătă și Duminică două interesante conferințe, analizând cu multă iscusință chestiuni din domeniul social-economic. În conferința primă s'a ocupat de *cultura masei* (spre deosebire de cultura poporului), arătând că născuța culturală a oamenilor de astăzi este demoralizată. În a doua conferință a vorbit despre *Aristocrația și democrația în viața economică*, zugrăvind cu adâncă pătrundere felul cum s'a dezvoltat și se dezvoltă cultura economică. — Observăm că sociologul Sombart este autorul operei: *Socialismul și mișcarea socială în secolul XIX*. În timpul mai nou a publicat cartea: *Evreii și viața economică*. Cărțile sale se disting atât prin stilul lor viu, cât și prin o argumentație puternică.

Distincție. Exploratorul *Roald Amundsen* a fost distins de împăratul german prin conferirea mării medaliilor de aur pentru artă și știință. Societatea geografică din Berlin a acordat aceluiaș explorator medalia Humboldt în aur.

Mierea și nicotina. O revistă medicală recomandă fumătorilor pasionați să întrebuințeze mierea de albine, ca remediu potrivit pentru combaterea efectului nicotinei. Mierea adică cuprinde acid formic, care are proprietatea de a neutraliza nicotina. De aceea fumătorii, cari si înainte de amezii obișnuiesc să fumeze, fac lucru cuminte, dacă la dejun mănâncă pâine cu miere. Acest aliment de altfel în general are o excelentă înfrăiere asupra organismului, desvotându-i capabilitatea de rezistență.

Mulțămită. Domnul *Timotei Popovici*, profesor de muzică la semănarul arhidiecezan gr. or. din Ios, a transpus comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiu” suma de cor. 10. A zăis totodată la cunoștință, că a lăsat hotărârea, ca din venitul pianelor cumpărate de foste eleve ale școlii pentru economia și industria de casă, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, să contribuie pentru scopurile acesteia de fiecare pian vândut cu câte 10—20 cor. Pentru marimioasa hotărâre și darul trimis exprimă mulțămite: Comitetul Reuniunii fem. rom. din Sibiu.

Întorcerea evreilor în Palestina. Din Cairo se vestește, că o însoțire de evrei ruși a cumpărat un teritoriu mai mare în proape de El-Aris, va să zică la mijloc între Ierusalim și canalul de Suez, pe țărmul Mării mediteran. Pe teritoriul acesta, cum atât de-a guvernul egiptean, are să se înființeze o colonie curat evreiască și liberă de orice presiune a potențailor de confesiune străină. Lordul Kitchener a isălit documentul de vânzare.

Impotriva cinematografului. Autoritățile din orașul Colonia au luat măsuri severe contra cinematografului. Au dat un ordin care interzice persoanelor mai tinere de 16 ani cercetarea reprezentațiilor cinematografice. Pe viitor copiii vor putea vizita asemenea reprezentațiuni, numai dacă vor fi însoțiți de un membru al familiei și tirerimea școlară. În același timp poliția amintitului oraș oprește și afișele de reclame prea strigătoare. Măsuri vrednice de imitat.

Donățiuni. La fondul elevilor absolvenți de școala civilă de fete a Asociațiunii au mai înrat următoarele contribuții benevole din 1 Ian. s. c. încoace: Maria Baboie n. Popp, Alecsandrina Tripon, E'vra Moțiu, Eufemia Buvinăntu, Lucia Hășu, Sarcile Popovici (Lugoș), Aurora Dr. Olariu, câte 10 cor. Roza Veția n. Pocol, Susana Marta, Silvia Dr. Său, Veta și Elena Fumor, Aurora Băitan, Aurelia Răchitan, Ana Dabici, Elena Faur, Letiția Manuilă, Maria Coșian, Livia Ilie, Cornelia Herbay, Elena Roșca, Elisaveta Măzin și Maria Vișan, câte 5 cor. Marta Fumor, 4 cor. Zorita Moldovan, Ana Cherebțin, Elisaveta Florea, câte 3 cor. — Suma: 158. — cor. Direcțiunea școlii exprimă mulțămite și apelează din nou la marimioa fostelor eleve și binevoitori ai școlii Asociațiunii.

Progres în țara sfântă. Un ziar din N yonk arată, că de mult s'a dezvoltat țara sfântă, Palestine. Pretutindeni se observă un mare progres, cu deosebire în mișcarea economică. Clădiri moderne, tramvaie electrice, telefoane, sergenți de stradă, ș. a. se văd în orașele Palestinei. Ierusalimul și Iericonul sunt provăzate cu apă ducte. Pe câmpii se văd numeroase mașini de arat și de treierat. Străzile strănte ale Ierusalimului au fost lărgite; în afară de zidurile orașului s'au ridicat hoteluri, spitale și alte instalațiuni. Un însemnat progres se observă și la mijloacele de comunicațiune. Linile ferate duc pe călători până la marginea Abiei. La stațiuni importante ale Palestinei, unde mai înainte nu se primeau decât telegrame redactate în limba arabă și turcească, astăzi se pot prezenta telegramă scrise în ori ce limbă europeană.

Un baron — calfa de zidar. Întreprinzătorul de clădiri *Stefan Cadeș* din Maria-Teresopol a primit zilele acestea în serviciul său o persoană de naștere distinsă, și anume pe baronul *Anton Podmaniczky*, născut în 1877. Barorul lucrează de mai mulți ani în calitate de calfa de zidar și câștigă pe săptămână 32—35 cor. Venitul se sta modest il face cu toate acestea deplin mulțămit. — Un membru al familiei baronești a cerut să se facă cercetare: nu cumva calfa de zidar și-a înșușit pe nedrept titlul de baron.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor sibiieni, cu prilejul exproziției de vite a 21-a, a Reuni. agricole, ținute în Sebeșul-de-sus, au dăruit: Ioan Moța, președintele Reuniunii economice (O.ăstia) 1 cor., Popovici Mondoc, inv. și soția Ana 50 bani, Iosif Radu, primar 1 cor., Toma Calin, inv. și soția sa Elisaveta 50 bani, Ieronim Motoș, notar, soția sa Maria n. Comșă și fiilor gemeni Romulus și Remus cor. 1.03, Popovici Cerceș, zidar 50 bani, Ioan Mateiu, paroh 5 cor., Vas. Retivoiu, Ioan Podoreanu, econ., câte 50 bani, Vasile Maniu jun., econ., Romul Simu, prez. juriului, Nio. Iosif, raport. juriului, câte 20 bani, Vasile Nicola, oas. și soția Maria 50 bani și Vie. Tordășianu, secretar 10 bani. La acelaș fond au mai dăruit: Gustav Wilhelm, olar de lux și soția Amalia n. Schurzer 1 cor., V. Gruța, sodal faur și Ilie Bar, ferestrar, câte 20 bani, Nicolae Dabieș, notar penz., soția Otilia și fiica lor Silvia 1 cor., Avram Sărbu, inv. (Cămpeni), Nic. Comănoiu, notar (Gura-râului) câte 50 bani, Aurel Moga, notar (Veștem), Dr. Ioan Capu, adv. (Săliște) și Octavian Sglimbea, director de bancă (Măreurea), câte 1 cor., Nic. Iordău, inv., în amint. mamei sale răposate Ana n. Avrigean 60 bani și Const. Ghișe, paroh (Rodu) soția sa Veturia și fiicele lor Vetaria și Mărioara 4 cor.

Dela congres.

În ședința de astăzi, 18 Octombrie n. a congresului național-bisericesc, s'a luat hotărârea, să se înainteze reprezentațiune către înaltul guvern, în care să se ceară, ca din înalte puncte de vedere ale adevăratei educații și instrucții populare, cum și din înalte puncte de vedere patriotice, să se modifice din legea școlară dispozițiile, cari împedecă mersul învățământului în școalele populare.

Teatru român în Sibiu.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu” va da *Marți în 9/22 Octombrie 1912*

O reprezentație teatrală

în favorul darurilor de Crăciun pentru săracii noștri, în teatrul orașenesc din Ios cu următorul program:

I.

Pentru ochii lumii,

comedie în 2 acte de *Lobiche*, localizată de *Gil*.

Persoanele:

Razian, fost cofetar Dl D. Axente.
Zoia, soția lui Dna M. Duca.
Cornel, fiul lor Dl I. Jinga.
Melinescu, medic fără pacienți . . . I. Marcovici.
Constanța, soția lui Dna A. Axente.
Emelina, fiica lor Dn. E. Roman.
Stefan Călin, neguțator de lemne Dl G. Secașiu.
(Două cameriere, o bucatăreasă, un tapetier, un arnăut, un servitor, un arap și un bucătar).

II.

Vlăduțul mamei,

comedie în 1 act de *I. Lupeanu*.

Persoanele:

Vlăduțul mamei, școlar de sat . . . Dl D. Axente
Eftimie Sbărciog, bătrân pădurar . . I. Imbăruș.
Costică Șoimescu, tânăr boier . . . A. Morariu.
Savasta, mama lui Vlăduț . . . Dna M. Duca.
Smărăndița, fiica lui Eftimie . . . A. Axente.
(Țărani și țărance).

Începutul la 7½ ore seara precis.

Prețul locurilor:

Loge parterre, 3 persoane K 4-50
Loge parterre, 4 persoane „ 6—
Loge parterre, 5 persoane „ 7-50
Loge rangul I, 4 persoane „ 8—
Loge rangul I, 3 persoane „ 6—
Loge pentru onorațorii „ 12—
Loge rangul II, 3 persoane „ 4—
Loge rangul II, 4 persoane „ 5—
Loge rangul II, 5 persoane „ 6-20
Un loc în balcon, rândul I „ 2—
Loc în balcon rândul II și III „ 1-50
Loc în balcon rândul IV și V „ 1—
Cerele, 4 rânduri dela început „ 2—
Stal, dela rândul al 5-lea „ 1-50
Parterre numerizat „ 1—
Loc de stat, în parterre „ —80
Loc de stat, în parterre militari și studenți . . —60
Galerie numerizat, rândul I „ 1—
Galerie num. r. II până la cel din urmă . . —80
Galerie loc de stat „ —50

Blete să pot procura, începând de Sămbătă, 6/19 Octombrie c. dela *Librăria arhidieceană* până în ziua reprezentației la 4 ore d. e., iar dsla 5—7½, la casa teatrului. Între aste va cânta muzica orașenescă.

Din public.*)

Mulțămite publice.

Pe lângă ofertele benevole publicate în „Telegraful Român” Nr. 69 a. e. pentru zidirea bisericii gr. or. române din M. Oșorheiu în suma de cor. 4420-03 au mai intrat de atunci și până astăzi următoarele daruri: Dela dl Dr. Emil Babeș din Budapesta cor. 20. Dela „Șimul” institut de credit în M. Uioara cor. 10. Dl Nicolae Vulo din M. Oșorheiu cor. 300. Dl Ioan Capu, adv. în Săliște cor. 20. Dl Mihail Breja, ep. II. M. Oșorheiu cor. 20. Total cor. 4790-03 fl.

Pentru aceste daruri și jertfe marimoase subscrisul în numele episcopiei și comitetului parohial exprim și pe această cale cele mai călduroase și sincere mulțămite tuturor binefăcătorilor amintiți.

M. Oșorheiu, 17/30 Septembrie 1912.

Stefan Russu,
paroh, protopop.

Din comuna Vălenii Șomcutii se află în America mai mulți bărbați pentru a-și câștiga lor și familiei cele de lipsă acum și la bătrânețe. Făcându-se așadar pregătiri pentru a se zidi o biserică nouă în locul celei mănăstire de lemn, credința lor vie s-a manifestat cu fapte de dregoste către biserică lui Dumnezeu, care i-a întărit, îi păzește și îi nutrește cu nădejdea de a-și revedea sfințitoși vatra familială, soție, copii și părinți, și au jertfit ceea ce au putut din al său și au mai făcut colectă și pe la străini, încât au trimis la episcopie biserică spre scopul zidirii bisericii frumoasa sumă de 750 coroane adunată, din contribuțiile dela următorii binefăcători: Ștef Ioan 50 cor. Buhău George a Lichi 25 cor. Bonatia Mihaela cu soția Gafia 20 cor. Ștef Petru, Găurean Vasile, Buda George, Bonatia Vasile, Ștef Vasile, Dănești Ioan, Teodor Costin și Matei Ioan, câte 10 cor. Lupuț Ioan 5 cor. Hote Vasile 20 cor. Sărdus Nicolae 10 cor. Petruș Gavril 12 cor. Mărieș Vasile, Oașu George, Petruș George cu soția și Iue Soaraș, câte 10 cor., toți din Vălenii Șomcutii și aflați în Kikora. Lăș Ioan cu soția din Toighieș, Alexandru Sălăi din Dengeșeg, Marincaș Gavrilă cu soția din Buciumi, câte 10 cor. Tăuș Todor 5 cor. Stegeran Ioan 5 cor. din Pribilești. Robu George 5 cor. Popu George 5 cor. Pop Mihaela 10 cor. Rob Nicolae 5 cor. Osvari Mihaela 5 cor. Halian Gavril 5 cor. Popu Vasile 5 cor. din Oașu de jos. George Targhean, Piscoit, Sorokos Sădor Piscoit, Mioran V., Bozanta mîcș, Vereș I., Sămlău, câte 5 cor. Pop Mihaela, Lăpuș 10 cor. Varga Ioan, Finteușel, Baga Ioan, Gaură, Mureșan Vasile, Baiș, Ghicu Vasile, Iadără, Ghicu George, Iadără, câte 5 cor. Diaș Vasile, Lăpuș 10 cor. Buciuman Vasile, Coteșu Ioan, Buciuman Vasile cu soția, Tere Mihaela cu soția, Măgurean Cătiș, Măgurean Mihaela, și Buciuman George, câte 5 cor. Șan Mihaela 2 cor. 50 fl. Cănean Măji 2 cor. 50 fl. Buciuman George cu soția 1 cor. 25 fl. Moștan Nicolae 1 cor. 25 fl., toți din Lăpuș. Șcutu Flore, Săsar 5 cor. Dobra Mihaela, Săsar 5 cor. Roman George Săsar 50 fl. Grosan George, Hosufalau 5 cor. Csoliti Pista, Hosufalau 2 cor. 50 fl. Moșu Vasile, Hosufalau 10 cor. Șeru Miru 2 cor. 50 fl. Tămășan Ioan 2 cor. 50 fl. Șfare Ioan 2 cor. 50 fl. Tomaș George 1 cor. 25 fl. Roman Tanasie 2 cor. 50 fl. Mureșan Tanasie 2 cor. 50 fl. toți din Hosufalau. Cănean Ioan 5 cor. Osolian Vasile 5 cor. Oșlian George 7 cor. 50 fl. toți din Cănean. Varga Ianoș 5 cor. Varga Mihaela cu soția 2 cor. 50 fl. Nistor Tanasie 2 cor. 50 fl. Rașu Grigor toți din Finteușel 5 cor. Șandor Ioan Pribilești 5 cor. Cătuș Savin 2 cor. 50 fl. Andrean Vasile Fersg 5 cor. Berințan Vasile 5 cor. Leș Vasile 2 cor. 50 fl. Ferte Todor toți din Tamaia 1 cor. Zăha Oașu Nersg 5 cor. Bente Ioan 1 cor. 25 fl. Coteșu Tanasie Finteușel mare 5 cor. Petruș George, Buzest 5 coroane. Arghelean Mihaela, Bozanta-mică 5 cor. Iosif Vasile, Bozanta-mică 1 cor. 25 fl. Gheție Teodor, Orlău, 5 cor. Chă Ioan 5 cor. Gheție Ioan 5 cor. Lemnean Grigor 1 cor. 25 fl. Gheție Lăși 2 cor. 50 fl. Chă Ioan 1 cor. 25 fl., toți din Orlău. Doda Ioan, Curtuș 5 cor. Matei Ioan, Curtuș-mare 2 cor. 50 fl. Jide Iacob cu soția, Buciumi 5 cor. Jude Vasile 5 cor. Andre Ioan cu soția, Buciumi 2 cor. 50 fl. Valan Vasile, Domahida 1 cor. 25 fl. Valan Lazăr, Domahida 1 cor. 25 fl. Căka George, Nyrtător, 1 cor. 25 fl. Rudolf Alexandru, Piscoit 2 cor. 50 fl. Saraczn Ianoș, Piskit, 75 fl. Robotin Ioan, Piscoit 2 cor. 50 fl. Părcar Alexan-

dru, Aștilău-mic cor. 250. Hirtis George cor. 1-25. Găurea Simon cor. 1-25. Plute Ioan, Aștilău-mic 1 cor. 50 fl. Sabo Ioan, Dănești 2 cor. 50 fl. Timp Grigor, Dănești cor. 2-50. Căvaci George, Măgieș 1 cor. 25 fl. Bășan George, Măgieș 2 cor. 50 fl. Targhean Gavril, Ghersig 1 cor. 25 fl. Șandor Todor 1 cor. 25 fl. Pap Mihaela cor. 1-25. Oros Vasile cor. 1-25, toți din Ghersig Papu Vasile, Ciomoshez 1 cor. 25 fl. Veșle Todor, Reșea 2 cor. 50 fl. Pop Andrei, Reșea 2 cor. 50 fl. Ota Vereș, Piscoit 1 cor. 25 fl. Bonatia Alexandru, Iadără 5 cor. Dăoș Ioan 1 cor. 25 fl. Mărgineșu O. uș, Curtuș 1 cor. 25 fl. Motoș Ioan, Mogoșești 2 cor. 50 fl. Roman Vasile, Mogoșești 1 cor. 25 fl. Sasu George, Săliște 1 cor. 25 fl. Costinaș Oașu, Oașu-de-sus 2 cor. 50 fl. Costinaș Petre 1 cor. 25 fl. Costinașu Macaveiu 1 cor. 25 fl. Tămășan Zaharie, Oașu-de-sus cor. 2-50. Mureșan Flore cor. 2-50. Costinaș Vasile, Oașu-de-sus 2 cor. 50 fl. Sătmăr Alecsă, Bolu-mare 2 cor. 50 fl. Vereș Ioan, Sămlău 2 cor. 50 fl. Silaghi George, Vezenta 2 cor. 50 fl. Moroșan Ghiuri, Vezenta 2 cor. 50 fl. J. Gasti, Bortek 2 cor. 50 fl. Borote Todor, Orbon 1 cor. 25 fl. Borote George, Portek 1 cor. 25 fl. Răș Grigor, Borotos 2 cor. 50 fl. Conța Coruia 2 cor. 50 fl. Păi Ștefan, Coruia 5 cor. Avram Grigor, Coruia 2 cor. 50 fl. Popan Vasile, Ardușat 2 cor. 50 fl. Pop Gavril, Săcășeni 2 cor. 50 fl. Precup Alecsă, Șomcuta m. 1 cor. 25 fl. Tatar Ferencz, Csomoköz 1 cor. 25 fl. Borata Vasile, Ghersig 1 cor. 25 fl. Sălmăș Ioan, Arșeu 2 cor. 50 fl. Coteșu Tanasia cu soția, Arșeu cor. 2-50. Sălmăș Andrei, Arșeu 2 cor. 50 fl. Găurea Gavril, Ileana 2 cor. 50 fl. Tatar George Mai ten 1 cor. 25 fl. Petrușcă Ștefan, Tamaia 2 cor. 50 fl. Pocot Todor, Lozna 2 cor. 50 fl. Lazăr George, Blj 2 cor. 50 fl. Misuca Ionaș, Piniș 1 cor. Chă Vasile, Bobote 5 cor. Botan Ioan, Vezenti 5 cor. Marincaș Eneș, Oașu. 5 cor. Faleu George, Ghersig 1 cor. 25 Varga Vasile, Șomcuta-mare 1 cor. 75 fl. Ferte Vile, Tamaia 5 cor.

Benevoitorilor dăruitori și pe acestea cale li se aduc cele mai călduroase mulțămiri.

Vălenii Șomcutii, la 9 Oct. 1912.

Stefan Gheție
paroh gr.-or.

Buhan Ion a Petri
I. episcop.

În decursul anului acestuia au mai încurs pentru biserică gr.-or. română din Rușori următoarele daruri, și adevărat: Economul de oi Nicolae Lăpuș și soția sa Maria din Săliște au dăruit un olopot, 331 cor. 40 fl. Vasile Apolzan și soția Răchila din Rușori au spăsat la pictura bisericii 300 cor. George Rot și soția Maria din Rușori au procurat pieu pe turnul bis. și 3 cruci, 300 cor. George Cristea senior din Căcova a trimis o colectă dela mai mulți din Rusia cor. 277 75. Maria Cristea din Căcova a adus 3 icoane, 20 cor. 60 cor. Isabela G. Pastu a trimis din Constanța (România) 200 lei = 189 cor. 60 fl. Maria Toporean v. Stăia a donat pentru ea și bărbatul ei decedat 140 cor. Ioan Puș și soția Lucreția n. Pătoș au trimis din Basarabia 60 ruble = 151 cor. 80 fl. Maicele Manoilă și Varvara dela Mănăstirea Hurez 157 cor. Ioan Radulescu a trimis o colectă din București 100 cor. Ioan Dicu din Săcel a donat 100 cor. Vasile Bălan din Cristian 100 cor. Invățătorul A. Bărsan a procurat la biserică 6 strane = 100 cor. Parintele Gerontie Pastu (București) 40 de lei = 38 cor. Maica Macedonia Hanzu (Hurez) 60 de lei = 57 cor. Maica starță Epifania 20 lei = 19 cor. George Moraria și soția sa din Constanța 20 lei = 19 cor. Sora Mașree, Gararănu 20 cor. George Răjdea, Gararănu 10 cor. Ana Răjdea, Gararănu 10 cor. Marina Iacob Hăzu, Gararănu 10 cor. Maria Martin Rot din Rușori 10 cor. Un anonim din Cristian 9 cor. Ana N. Idv, Săcel, o candelă la biserică în preț de 7 cor. Paraschiva G. Salomie din Vale 5 cor. Ana Hociotă și Stana Ion Stoica din Constanța câte 5 lei = 4 cor. 80 fl. Ana Tăban din Căcova 4 cor. Corneia Rădulescu, Constanța, un leu = 96 fl. Ioan Goța 2 ruble, Goța 1. Elena Ludoșan 1 1/2. Petru și Sandu câte 1 rubl., toți din Basarabia.

Taturor donatorilor li se aduce din partea subscrisului în numele parohienilor mei și pe această cale sincere mulțămiri.

N. Flatoș
paroh.

Nr 689/1912.

(357) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III Blăjeni Plaiu, se eserie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. despre întregirea venitului preotesc dela stat.

Petentii au să-și înainteze cererile înscrise în senzul legii în termenul deschis la oficiul protopresbiterial și să se prezinte cu 8 zile mai înainte de alegere în zi de Duminică ori sârbătoare la biserică pentru a servi, respective cânta și cuvânta.

Brad, la 22 Septembrie 1912.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Zarand.

Vasile Damian
protopresbiter.

Nr. 3921/1912.

(365) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de viconotar în comuna Nagyludas (cercul Szerdahely, comitatul Szeben) doat cu 1000 cor. salar anual prin aceasta se publică concurs și provoc pe relectanții la acest post a-și înainta cererile înscrise conform § 6. art I. din 1883 și cu atestatele despre serviciile lor până la 31 Octomvrie 1912.

Cunoașterea în vorbire și scris a limbii românești se recere necondiționat.

Ziua de alegere se va difige ulterior.

Szerdahely, la 1 Octomvrie 1912.

Primpreitorul cercual.

Dr. Bruckner.

Szám: 1038/1912.

(364) 1-1

Arverési hirdetmény.

Szebenvármegye Szászujfalu község tulajdonát képező „Mittelberg” nevű erdő-részen a földmivelésügyi m. kir. Minister úr ö Nagyméltóságának 1912 évi 46388 számú magas rendeltetvére engedélyezett mintegy 389 kat. hold területen levő 30-70 cm. mellmagasságban mért átmérőjű mintegy 2830 db. 2146 m³ haszon és 3102 m³ tűzifának alkalmas főtgyőrész f. évi November 9 én délelőtt 9 órakor Szászujfalu község házánál zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladatni.

Kiküldési ár, 60800 kor, azaz hatvan-ezernyolcszáz korona, bánatpénz 6000 azaz hateraz korona Utőajánlatok nygelemben nem vétetnek.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó

Az általános árverési és szerződési feltételek Szászujfalu község előjárásánál a Nagyszebeni jár. főszolgabíronál és illetve a Nagyszebeni m. kir. járási erdőgondnokságánál a hivatalos órák alatt megtekintethők.

Az erdőmegtekintési engedély a községi előjárásánál kapható.

Szászujfalu, 1912 Oktober 14-én.

A közs. előjáróság.

Szám: 3230/1912.

(362) 2-2

Pályázati hirdetmény.

Szebenvármegye szászsebesi járáshoz tartozó és lemondás folytán üresedésbe jött dái községi jegyző állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtokat, hogy az 1883 évi I. tc. 6. §-a illetve az 1900 évi XX. tc. 3. §-ában előirt képesítéseket, valamint eddigi alkalmazatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi november hó 9 ig ó. u. 4 óráig hozzám nyújtsák be.

A román nyelvnek szóval és írásban való eljés bírása nélkülözhetlen feltételt képez

A javadalmazás a következő:

1. Elzetés kézpénzben a községtől 840 K. 2. Iródei és világítási átalány 150 K. 3. Fuvar és napidij átalány 250 K. 4. Állami kiegészítés 760 K. 5. Természeti lakás 6. A magán munkáitk után járó szabá'yrendeletileg megállapított díjak.

A választás hatánapját később fogom kitűzni.

Szászsebes, 1912 ok ober 11-én.

A járási főszolgabíró:

Graef

Dentist
Virgil Muntean

Sibiú, Strada Măcelarilor,

în fața cu Tipografia și Librăria arhidiecezană, intrarea prin strada Quer Nr. 22.

(126) 29 -

Avis.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agărbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Băciu,

pictor bisericesc.

(Agărbiciu—Sz. Egerbegy.)

(46) 36 -

Moșie de vândut.

În Sănmihaiul de-câmpie (Mezőszent-Mihály), comitatul Kolozs, lângă calea ferată și drumul comitatens se vinde din mână liberă moșie comasată de 62 jug. 205 stăngeni constătoare din:

Casă de locuit acoperită cu șindilă și supraedificătele economice, 2 căsi pentru servitorime. Grădină cu altoi din cele mai nobile specii 1 jug. 1470 stăngeni. Rîd de clasa I 8 jug. 1415 st. 12 jugăre 1390 st. arător clasa I (Minta terüet). 11 jug. 1395 st. arător de diferite clase. 7 jug. 465 st. pășune. Vie 3 jug. 35 st. din care 1 jug. 810 st. este plantat de 4 ani cu cele mai renumite și fine specii. Pădure de 5 ani 6 jug. 725 st. și pădure de fag de 30 ani 9 jug. 1110 stăngeni.

Adresa proprietarului o comunică administrația acestui ziar.

(363) 2-3

Biblioteca Bunului Păstor,

redactată de Dr. N. Bălan.

Nr. 1.

Taina pocăinții

Studiu pastoral

de

Ioan Hanzu,

preot ort. rom.

Prețul 50 fl. + 5 fl.

Nr. 2.

Clerul și chestia alcoolismului

de

Dr. Augustin Egger,

fost episcop de St. Gallen.

Traducere din limba germană

de

Vasile Oana,

absolvent în teologie.

Prețul 80 fl. + 5 fl.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Mișelule!! Nici acum încă nu ți-ai însemnat o, că eu numai tuburi de Jacobi - Antinicotin fumez!

(106 a) 9-13

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.